

Cudowne życie

MATERIAŁY EDUKACYJNE DO FILMU

Kadr z filmu „Cudowne życie”, reż. Ken Scott | Francja, 2025 | dystrybucja Best Film

„CUDOWNE ŻYCIE”. NIE MA JAK U MAMY

W literaturze i filmie nietrudno znaleźć budujące obrazy matek, które z zaangażowaniem wspierają swoje dzieci, walcząc o ich przyszłość. Również Esther, mamę z nowego filmu Kena Scotta, można zaliczyć do tego grona. Zdeterminowana i gotowa do największych poświęceń, chce zrezygnować z własnego życia, by to życie najmłodszego dziecka uczynić „cudownym”. Czy jednak ktokolwiek – nawet syn – może przyjąć taką ofiarę? I jaka jest jej cena?

Przenosimy się do Paryża lat 60. XX wieku. Esther, pochodząca z Maroka matka pięciorga dzieci, właśnie oczekuje narodzin kolejnej pociechy. Ambitna i doskonale zorganizowana, w imponujący sposób zarządza codziennością wielodzietnej rodziny i dba o każdy szczegół domowego życia. Narodziny Rolanda, zamiast dopełnić obraz szczęścia, wyracają jednak rodzinny mikroświat do góry nogami. Chłopiec przychodzi na świat z wrodzoną wadą stóp, a lekarze orzekają, że nigdy nie będzie chodził. Esther za nic nie chce pogodzić się z tą diagnozą. Nie bacząc na opinie lekarzy, zalecenia opieki społecznej i głos rozsądku - także ten wypowiediany przez jej męża – wierzy, że Rolanda czeka „cudowne życie”. Dzięki niezachwianej wierze, miłości i uporowi, tworzy dla niego świat pełen nadziei.

Niejako na przekór trudnej tematyce, „Cudowne życie” to film zaskakująco lekki i pełen humoru. Świetna muzyka oraz scenografia, przenosząca widzów do Francji lat 60., ze zgrabnie wplecionymi motywami marokańskiej kultury, tworzą barwnie i sugestywnie tło dla opowieści. Unikając nadmiernego patosu i oczywistych rozstrzygnięć, Ken Scott proponuje historię, która bawi, wzrusza i pozostawia widza z wieloma ważnymi pytaniami.

JAKIE TEMATY MOŻNA PORUSZYĆ Z KLASĄ PO SEANSIE?

● **Obraz matki – konteksty**

● „Cudowne życie” to film, który warto zestawić z różnymi przykładami literackimi, by porównać obrazy matek – ich siłę, poświęcenie, ale też niedoskonałości i ograniczenia. Takie zestawienia pozwolą lepiej uchwycić cechy charakterystyczne bohaterek, a także zrozumieć, jaką rolę pełnią w świecie przedstawionym i wobec swoich dzieci.

WDOWA – Dorota Chotecka

„Balladyna”, reż. Wojciech Adamczyk, Polska 2020

JADWIGA BARYKOWA – Krystyna Janda

„Przedwiośnia”, reż. Filip Bajon, Polska 2001

Czym różni się Esther od Wdowy z „Balladyny” – cichej, pokornej, gotowej do największych ofiar, a jednak bezradnej wobec tragicznych wyborów córek? A co łączy ją z Jadwigą Barykową z „Przedwiośnia” – pełną oddania matką, która stara się wychować syna w wartościach, ale nie znajduje z nim wspólnego języka?

Wspomniane tu bohaterki literackie – podobnie jak Esther – są opiekuńcze, zdeterminowane i zmagają się z przeciwnościami losu. Każda z nich uosabia jednak inny wymiar macierzyństwa.

Granice rodzicielskiej troski

Wytrwałość, determinacja, ale także nadopiekuńczość Esther stają się impulsem do refleksji nad granicami ingerencji rodziców w życie dzieci. Gdzie kończy się miłość, a zaczyna kontrola? Czy opieka może wiązać się z przemocą? Pytania, które stawia przed widzami „Cudowne życie”, mogą być doskonałą okazją do dyskusji o zdrowych granicach w relacjach rodzicielskich.

Trudne dorastanie

Losy Rolanda śledzimy przez długi czas – od momentu jego narodzin po dojrzałość. Widzimy bohatera zarówno jako chłopca, zależnego od pomocy bliskich, jak i jako dojrzałego mężczyznę. Dzięki temu możemy sprawdzić, jak zmieniają się jego relacje z matką i jak wpływa na Rolanda nadopiekuńczość Esther. To, co miało być fundamentem szczęścia i bezpieczeństwa bohatera, staje się przeszkodą w jego rozwoju.

Motyw ofiary i poświęcenia

Esther poświęca własne marzenia, aby zapewnić Rolandowi jak najlepszą przyszłość. Obiecuje mu „cudowne życie” kosztem własnych potrzeb, marzeń i osobistego szczęścia. Motyw poświęcenia, znany z wielu szkolnych lektur, przyjmuje tu formę dobrowolnej, matczynej ofiary. Ten wątek skłania do refleksji nad równowagą między realizowaniem marzeń a troską o innych.

Motyw buntu

Ważnym wątkiem w filmie jest sprzeciw wobec narzuconych przez społeczeństwo norm i ograniczeń. Esther z nieco absurdalnym, jak się czasem wydaje, uporem buntuje się przeciwko diagnozie lekarzy i nie godzi się na los, jaki jej synowi przypisują inni. Można odnieść wrażenie, że sprzeciw bohaterki dotyczy nie tylko choroby dziecka, ale i całego systemu, który z góry określa, co jest możliwe, a co nie. Esther nie godzi się na życie „według zaleceń” – zamiast tego tworzy własne reguły, nawet jeśli przypląca to samotnością i niezrozumieniem. Jej postawa staje się wyrazem niezgody na społeczne etykiety, które ograniczają prawa osób z niepełnosprawnościami, ale także kobiet, imigrantów czy ubogich. Film mówi więc nie tylko o macierzyństwie, ale i o potrzebie nadziei, która bywa formą oporu wobec świata.

„Cudowne życie” to czuła i nieoczywista opowieść o tym, że nawet największa miłość może być trudnym darem, a także o tym, że każda relacja – nawet ta najbliższa – wymaga równowagi, przestrzeni i wolności. Film Kena Scotta porusza, bawi i zostaje w widzu na długo, skłaniając do refleksji nad tym, czym naprawdę jest „cudowne życie”.

Kadry z filmu „Cudowne życie”, reż. Ken Scott | Francja, 2025 | dystrybucja Best Film

O AUTORCE:

Agata Szulc-Woźniak – literaturoznawczyni, nauczycielka, edukatorka filmowa. W 2022 r. obroniła z wyróżnieniem doktorat na poznańskiej polonistyce, nagrodzony I miejscem w Konkursie im. Inki Brodzkiej-Wald. Publikowała m. in. w „Ruchu Literackim” i „Kontaktach Kultury”). Interesuje się pograniczami sztuk.

MIĘDZY TROSKĄ A KONTROLĄ – O RELACJACH Z RODZICAMI I SAMODZIELNOŚCI MŁODYCH LUDZI

SCENARIUSZ LEKCJI WYCHOWAWCZEJ

Grupa wiekowa: uczniowie szkół średnich

Autorka: Anna Konarzewska

Czas trwania: dwie godziny lekcyjne

Metody pracy:

- ★ „widzę, myślę, zastanawiam się...”,
- ★ „pomyśl – znajdź parę – podziel się”,
- ★ mapa empatii,
- ★ dyskusja.

Pomoce dydaktyczne:

- ★ kolorowe, samoprzylepne karteczki,
- ★ wydrukowane schematy mapy empatii (zał. 1).

Cele:

- ★ refleksja nad własną relacją z opiekunami,
- ★ rozmowa o granicach niezależności i roli zaufania w rodzinie,
- ★ rozwijanie empatii wobec doświadczeń innych.

Kadr z filmu „Cudowne życie”, reż. Ken Scott | Francja, 2025 | dystrybucja Best Film

PRZEBIEG LEKCJI:

1. Nawiąż do fabuły filmu. Młodzież na kolorowych karteczkach zapisuje wszystkie swoje refleksje i przemyślenia na temat filmu „Cudowne życie”. Karteczki tworzą mapę myśli na tablicy.

Wykorzystaj tutaj metodę: „widzę, czuję, zastanawiam się...”.

Każda osoba otrzymuje trzy karteczki samoprzylepne. Na jednej zapisują informację: widzę..., na drugiej: myślę..., na trzeciej: zastanawiam się...

Przykład:

Widzę historię wspaniałej matki, która z determinacją walczy o zdrowie swojego syna.

Widzę zagubienie Rolanda.

Myślę o tym, co czuł Roland.

Myślę o wewnętrznej sile matki.

Zastanawia mnie, skąd matka Rolanda czerpała siły?

Zastanawiam się nad tym, jak działania matki wpływały na budowanie sprawczości Rolanda w dorosłym życiu?

2. Kiedy wszyscy wykonają zadanie i przykleją swoje refleksje do tablicy, przeczytaj je i zapytaj, które treści zwracają uwagę na rzeczywiste problemy ukazane w filmie (troska, ochrona, kontrola, granice niezależności, sprawczość, relacja rodzic-dziecko).

Kadr z filmu „Cudowne życie”, reż. Ken Scott | Francja, 2025 | dystrybucja Best Film

3. Wykorzystaj metodę:

„Pomyśl – znajdź parę –podziel się”.

Zadaj młodzieży pytanie (możesz je zapisać na tablicy): Jak myślisz, które działania matki Rolanda wspierają jego rozwój, a które ograniczają jego niezależność?

Etapy:

Pomyśl – należy pozostawić w ciszy i refleksji młodzież, aby mogli przeanalizować sceny, w których widoczna jest troska matki i działania ingerujące w niezależność syna.

Znajdź parę – poproś uczniów o połączenie się w pary, aby podzielili się swoimi przemyśleniami.

Podziel się – młodzież na forum dzieli się swoimi refleksjami, interpretacjami i spostrzeżeniami.

Prezentacja wniosków i wspólna rozmowa o tym, jak znaleźć równowagę między opieką a dawaniem dziecku przestrzeni do rozwoju. Należy zwrócić tutaj uwagę na skutki niektórych działań Esther.

Metoda ta wspiera aktywne słuchanie i spojrzenie na problem z wielu perspektyw.

4. Podziel klasę na zespoły, aby młodzież mogła **pracować nad głównymi postaciami, wykorzystując mapę empatii (zał. 1).**

Można wydrukować mapy empatii i rozdać uczniom, można je też wyświetlić na projektorze. Dwie grupy zajmują się postacią Rolanda, a dwie – jego matką, Esther.

5. Zainicjuj dyskusję na podstawie poprzedniego ćwiczenia i własnych obserwacji:

★ **Czego najbardziej młodzi ludzie oczekują od rodziców/opiekunów?**

★ **Czego rodzice/opiekunowie oczekują od swoich dzieci?**

Rozmowa ta pomoże spojrzeć na relacje z najbliższymi z różnych perspektyw.

6. Zaproponuj uczniom ćwiczenie decyzyjne: Czy mam prawo decydować o sobie?

Uczniowie indywidualnie lub w parach odpowiadają na pytanie:

★ **Czy młody człowiek ma prawo do podejmowania własnych decyzji, nawet jeśli rodzic się z nimi nie zgadza?**

★ **Następnie uczniowie dzielą się swoimi refleksjami na forum klasy.**

Kadr z filmu „Cudowne życie”, reż. Ken Scott
Francja, 2025 | dystrybucja Best Film

Podsumuj ten etap lekcji, podkreślając, że swoboda wyrażania własnych poglądów i podejmowania decyzji jest chroniona prawem, ale musi uwzględniać dojrzałość dziecka oraz dobro rodziny.

Można tutaj powołać się na artykuły z Konstytucji RP oraz Konwencji o Prawach Dziecka.

Konstytucja RP:

Prawo do wyrażania własnych poglądów i wolności sumienia.

W procesie wychowania rodzice muszą uwzględniać stopień dojrzałości dziecka, jego wolność sumienia, wyznania i przekonań (art. 48). Dziecko ma prawo do wyrażania własnych poglądów, a jego zdanie powinno być wysłuchane i – w miarę możliwości – uwzględnione w sprawach, które go dotyczą (art. 72).

Konwencja o Prawach Dziecka:

Prawo do wyrażania własnych poglądów.

- Dziecko, które jest zdolne do kształtowania własnych poglądów, ma prawo swobodnie je wyrażać we wszystkich sprawach, które go dotyczą, a poglądy te powinny być uwzględnione stosownie do wieku i dojrzałości dziecka (art. 12).

7. Przeprowadźcie ćwiczenie empatyczne: „w butach Rolanda i Esther”.

Uczniowie/uczennice losują rolę (Roland lub Esther) i otrzymują zadanie: Napisz krótki list do przyjaciela/przyjaciółki (jako Roland lub Esther), w którym opisziesz swoje uczucia, potrzeby i obawy związane z niezależnością i troską.

Chętni odczytują swoje listy, a pozostali komentują, co było najtrudniejsze w przyjęciu perspektywy drugiej strony i czego dowiedzieli się podczas dzisiejszej lekcji.

O AUTORCE:

Anna Konarzewska – edukatorka, tutorka, polonistka i doradczyni metodyczna Gdańskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli; ambasadorka Wiosny Edukacji oraz Fundacji „Kosmos dla dziewczynek”; finalistka Ogólnopolskiego Konkursu „Nauczyciel Roku 2021” oraz Nagrody im. Ireny Sendlerowej „Za naprawianie świata” w 2021 roku; autorka książek: „Być (nie)zwykłym wychowawcą” (2019) oraz „(Nie)zwykłych spotkań. Wokół godzin wychowawczych” (2022).

ROLAND

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Mapa empatii

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ESTHER

CO SŁYSZY I WIDZI?

.....
.....
.....
.....

CO MYŚLI?

.....
.....
.....

CO CZUJE?

.....
.....
.....
.....

Mapa empatii

JAKIE MA OBawy I FRUSTRACJE?

.....
.....
.....
.....

CO MÓWI I ROBI?

.....
.....
.....
.....

JAKIE MA PRAGNIENIA I POTRZEBY?

.....
.....
.....
.....

MATERIAŁ PRZYGOTOWANY DLA:

OPRACOWANIE: ZESPÓŁ EDUKACJI FERMENT KOLEKTIV | FILM W SZKOLE

KOREKTA: AGATA SZULC-WOŹNIAK

PROJEKT GRAFICZNY: ZESPÓŁ GRAFICZNY FERMENT KOLEKTIV - MARTA MUSZYŃSKA

